

Menestyvä kauppa, kilpailukykyinen Suomi

Uudistuksilla parempia palveluita & elinvoimaa

KAUPAN LIITTO

KAUPPA ON
ELINKEINOELÄMÄN
**SUURIN
VERONMAKSAJA
& SUURIMPIA
INVESTOIJIA**

KAUPAN
ALALLA
ON PALJON
YRITTÄJIÄ

KAUPPA ON
**SUURIN NUORTEN
TYÖLLISTÄJÄ**

N. 20%

ALLE 25-VUOTIAISTA TYÖSSÄKÄYVISTÄ
NUORISTA TYÖSKENTELEE
KAUPAN ALALLA

KAUPPA ON
**ELINKEINOELÄMÄN
SUURIN TYÖLLISTÄJÄ**
SE TYÖLLISTÄÄ

N. 291 000
HENKILÖÄ

KAUPAN ALALLA ON
NAISIA & MIEHIÄ
SUURIN PIIRTEIN
YHTÄ PALJON

VERKKOKAUPAN
MERKITYS
KASVAA
VAUHDILLA

Kaupan liitto on elinkeinoelämän suurimman toimialan kaupan ääni yhteiskunnassa. Yhdistämme koko alan vähittäis- ja tukkukaupasta digitaaliseen kauppaan. Neuvottelemme kaupan työehtosopimukset ja elinkeinopolitiikan ratkaisut. Teemme työtä, jotta Suomessa toimiva kauppa ja palvelut kukoistavat ja pärjäävät kovassa kansainvälisessä kilpailussa.

Visuaalinen ilme: Dog Design

Kuvitukset: Robert Lönnqvist

Kuvat: iStock, Folio,

Nina Kaverinen, Lauri Eriksson

Paino: Markprint, 2022

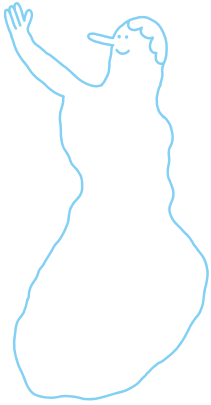

Ilmastoneutraali

Painotuote

ClimatePartner.com/13235-2208-1001

Suomi on matkalla kohti modernia palveluyhteiskuntaa. Vauhtia on parannettava, sillä muuten jäämme pahasti jälkeen eurooppalaisista edelläkävijämaista.

Markkinoita mullistavat ja uudistavat yritykset kehittävät toimintaansa usein loppuasiakkaiden eli kuluttajien kautta. On kyseessä sitten vaatteiden digitaaliset markkinapaikat, lisätyn todellisuuden pelihahmot, striimauspalvelut, älykaiuttimet tai luksusbrändien pakkaukset, kilpailussa pärjääminen perustuu ennen kaikkea asiakkaan ja lopulta kuluttajan ymmärtämiseen ja palveluun.

Jotta Suomi voi kehittyä moderniksi palveluyhteiskunnaksi ja kilpailla voitokkaasti kansainvälisillä markkinoilla, meidän on rohkeasti tehtävä yhteiskunnan rakenteita uudistavia toimia, kehitettävä palvelualoja ja ymmärrettävä kuluttajaa.

Kaupan ala ehdottaa ensi vaalikaudelle toimia, joilla vahvistetaan palvelutaloutta ja parannetaan kuluttajien palveluita. Tarvittavilla rakenneuudistuksilla edistetään työllisyyttä ja julkista taloutta sekä vauhditetaan vihreää ja digitaalista siirtymää. Toimilla tuetaan 291 000 osajaa työllistävän toimialan menestystä kovenevassa kansainvälisessä kilpailussa sekä alueellista elinvoimaa ja hyvinvointia ympäri Suomen.

Hannu Krook
Kaupan liiton hallituksen
puheenjohtaja,
SOK:n pääjohtaja

Mari Kiviniemi
Kaupan liiton
toimitusjohtaja

**Hyvin toimivan
kaupan ja
kilpailukykyisen
Suomen puolesta**

Malttia verotukseen ja rohkeita työllisyysuudistuksia - ostovoima vahvemmaksi

Palvelutalouden kivijalka on kuluttajien ostovoima, jota nopeasti kohonnut inflaatio on kuitenkin syönyt. Kuluttajien ostovoima luo edellytykset talouskasvulle ja vihreille valinnoille sekä vahvistaa osallisuutta talouteen.

Tarvittavat toimet:

- **Verokiila pienemmäksi työn verotusta keventämällä ja alv-tasot ennallaan**
- **Työvoiman saatavuus varmistettava**
  - **Puretaan kannustinloukkuja**
  - **Lisätään työperäistä maahanmuuttoa**
  - **Koulutetaan digi- ja vihreän siirtymän osaajia**
- **Kansainvälinen kilpailukyky ja 24/7-yhteiskunnan työlainsäädäntö kuntoon**
  - **Paikallisen sopimisen lainsäädäntökokeilu**
- **Kaupan alan TKI-toimintaan panostuksia**
  - **Tukea kauppojen digitalisaatioon, vihreään siirtymään ja kansainvälistymiseen.**

Yksityisen sektorin kulutuksella on merkitystä, koska se muodostaa noin puolet Suomen bruttokansantuotteesta. Sillä on merkittävä vaikutus niin työllisyyteen kuin teollisuuden kysyntään. Talouden hyvä vire ja yritysten edellytykset työllistää vahvistavat osaltaan ostovoimaa sekä luottamusta, joka on epävakaina aikoina ollut koetuksella. Kuluttajien ostovoima tulee turvata työn verotusta keventämällä.

Sosiaaliturvaan tarvitaan nopeasti rakenteellisia uudistuksia. Kannustinloukkujen purkamisella tulee varmistaa toimeentulo ja tehdä työn vastaanottamisesta turvallista. Korkeamman työllisyyden kautta voidaan integroida yhä useampi vahvemmin suomalaiseen yhteiskuntaan ja vahvistaa sekä julkista taloutta että ostovoimaa.

Rakenneuudistuksia tarvitaan myös työmarkkinoilla. Kuluttajakäyttäytymisen muutos on muuttanut voimakkaasti kaupan toimintaa ja työtehtäviä. Kauppa elää 24/7-sykkeellä ja kilpailee kansainvälisten verkko-kauppojen kanssa. Työlainsäädännön tulee tunnistaa tapahtunut muutos ja tukea työelämän kehitystä.

Kauppa palvelee ammattitaitoisen henkilökunnan ansiosta. Toimialan voimakas digitalisoituminen ja vihreä siirtymä edellyttävät työvoiman saatavuuden turvaamista sekä panostusta osaamiseen kaikilla koulutusasteilla. Osaajia alalle tarvitaan yhä enemmän myös ulkomailta.

Menestyminen palvelutalouden kilpailussa edellyttää huomattavasti nykyistä suurempia panostuksia kuluttajaliiketoiminnan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-työhön (TKI), jotta toimiala voi menestyä digitalisoituvilla ja kansainvälisillä markkinoilla.

Kannustinloukku nappaa työntekijän

- Kannustinloukku syntyy, kun työllistyminen tai lisätulojen hankkiminen ei juurikaan lisää käteen jääviä tuloja.
- Kannustinloukkujen purkamiseksi tarvitaan sosiaali- ja työttömyysturvan sekä palvelumaksujen yhteensovittamista verotuksen kanssa. Etlan selvityksen (2022) mukaan 315 000 suomalaiselle jää työllistymisen seurauksena saata vasta lisätulosta vain 25 prosenttia tai vähemmän käteen. Työn vastaanottamisen tulisi olla aina kannattavaa.

”**Toimialan voimakas digitalisoituminen ja vihreä siirtymä edellyttävät työvoiman saatavuuden turvaamista sekä panostusta osaamiseen kaikilla koulutusasteilla.**”

Verokiila tekee palveluista kalliita ja syö ostovoimaa

Palvelutyötä rasittava moninkertainen verokiila tekee suomalaisista palveluista kalliita. Verokiila on työn kokonaishinnan ja työntekijän ostovoiman välinen veroista ja veronluontoisista maksuista koostuva osa. Leveä moninkertainen verokiila nostaa työn hintaa ja leikkaa ostovoimaa. Moninkertainen verokiila kasaantuu kaupan ja kuluttajapalveluiden hintoihin, kun kauppa investoi ja hankkii tuotteita ja palveluita muilta aloilta toimintaansa varten.

Jos esimerkiksi kangaskaupan ompelija-myyjä haluaisi ostaa tunnin verran palvelua samapalkkaiselta kampaajalta, ompelija-myyjän pitäisi itse tehdä töitä kaksi tuntia. Jotta se taas olisi mahdollista, verhojen ompelupalveluille pitäisi olla asiakas, jonka palkka olisi lähes 140 % ompelija-myyjän ja kampaajan palkkaa suurempi.

82,5 €

Data-analyytikon työn kustannus

Kolminkertaisen verokiilan palkka-verot yht.

Kolminkertaisen verokiilan työnantaja-maksut yht.

Kolminkertaisen verokiilan arvonlisäverot yht.

11,8 €

14,3 %

Kampaajan nettopalkka

Työn verotusta tasaisesti keventämällä parannetaan kaikkien ostovoimaa ilman, että työn hinta nousee. Samalla kannustinloukut lievenevät ja työn kannusteet paranevat kaikilla.

Reilua kilpailua ja kasvun mahdollistavaa sääntelyä

Ketterässä palveluyhteiskunnassa kuluttaja hankkii tuotteet ja palvelut hänelle parhaiten sopivien kanavien kautta - verkosta tai lähimyymälästä, kotimaasta tai ulkomailta. Sääntelyn on tuettava toimialojen kehittymistä ja vastattava kuluttajakäyttäytymisen muutokseen. Talouskasvua ei tule jarruttaa kotikutoisin keinoin. On myös tärkeää, että kansallinen sääntely on linjassa kilpailijamaiden kanssa. Markkinoiden on annettava toimia, sillä ne toimivat lopulta kuluttajien hyödyksi.

Tarvittavat toimet:

- **Kilpailuolosuhteet kansainvälisessä verkkokaupassa tasapuolisiksi EU-sääntelyllä**
- **Kaavoitus sujuvaksi ja ennakoitavaksi**
- **Apteekkisääntelyä uudistettava**
  - **Proviisoriomistusrajoite purettava**
  - **Lääkkeiden hintakilpailua laajennettava**
  - **Myös vain verkossa toimivat apteekit sallittava**
  - **Turvalliseksi arvioitujen itsehoitolääkkeiden myyntipaikat vapautettava**
- **Viinien myynti ruokakaupoissa ja alkoholin etämyynti sallittava**
- **Yrityslähestymiskielto suojelemaan kaupan työntekijöitä.**

Alustatalouden nykyistä reilummat pelisäännöt palvelisivat kuluttajaa ja varmistaisivat suomalaisten yritysten pärjäämisen myös tulevaisuudessa. Tasa- puolisia pelisääntöjä tarvitaan erityisesti EU-tasolla. Näin varmistetaan reilu kilpailuasetelma suomalaisten, eurooppalaisten ja globaalien digijättien kesken. Myös kotimaassa kilpailua tulee kehittää kuluttajan ja asiakkaan etua edistäen. Yritysten sääntelytaakkaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kauppa haluaa palvella siellä missä asiakkaat ovat. Kaavoituksen tulee mahdollistaa tämä sekä luoda edellytykset palveluiden kehittämiseksi vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia. Jatkossa tarvitaan investointeja tukevan toimintaympäristön kehittämistä sekä kaavoitukseen sujuvuutta ja ennakoitavuutta.

Ikääntyvä Suomi tarvitsee apteekkipalveluiden tuomista lähemmäksi kuluttajaa. Lääkkeiden on oltava paremmin saavutettavia ja käyttäjilleen edullisempia. Apteekkisääntelyn uudistaminen on lääkkeiden käyttäjien ja kansantalouden edun mukaista. Uudistuksella varmistetaan laadukas lääkeneuvonta, lääkitysturvallisuus ja maankattavat palvelut.

Myös alkoholia halutaan ostaa normaaleista kaupan asiointipaikoista ja yhä useammin etänä. Kokemukset aikaisemmista alkoholilainsäädännön uudistuksista osoittavat, että alkoholin kokonaiskulutus ei ole noussut. Uudistustyötä kohti eurooppalaista mallia tulee jatkaa sallimalla viinien myynti päivittäistavara-kaupoissa ja varmistamalla eri osapuolten tasapuolinen kohtelu alkoholin etämyynnissä.

”**Apteekkisääntelyn uudistaminen on lääkkeiden käyttäjien ja kansantalouden edun mukaista.**”

---

69 %

KKV:N EHDOTUKSET APTEEKKIMARKKINAN UUDISTAMISEKSI:

1. Lääkkeiden myyntihinnan ja apteekkiveron muutos
2. Apteekkien perustamisen lupaprosessin muutos
3. Apteekkien sijaintiin ja määrään liittyvästä sääntelystä luopuminen
4. Vain verkossa toimivien apteekkien salliminen
5. Apteekkien omistajuussääntelyn uudistus
6. Hintasääntelyn kehittäminen
7. Valittujen itsehoitolääkkeiden myyntipaikkojen vapauttaminen.

Lähde: Kilpailu- ja kuluttajavirasto 5/2020

KULUTTAJISTA KATSOO ARJEN JÄRJESTELYJEN HELPOTTUVAN, JOS RESEPTI- JA KÄSIKAUPPALÄÄKKEITÄ SAISI PÄIVITTÄISTAVARA-KAUPPOJEN YHTEYDESTÄ LÄÄKETURVALLISUUDEN TASO TAATTUNA.

CONSUMER COMPASS
VIIKKO 23/2022

” Uudistustyötä kohti eurooppalaista mallia tulee jatkaa sallimalla viinien myynti päivittäistavarakaupoissa ja varmistamalla eri osapuolten tasapuolinen kohtelu alkoholin etämyynnissä. ”

Vihreitä valintoja tukevaa energia- ja ilmastopolitiikkaa

Kaupalla on tärkeä rooli hiilineutraalin Suomen ja kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Kaupan omat päästöt edustavat alle yhtä prosenttia Suomen kasvihuonekaasupäästöistä, mutta kaupan yritysten ilmastotyöllä on merkittävä kädenjälkivaikutus koko arvo- ja toimitusketjuun. Toimiala tukee kuluttajia, julkista sektoria ja b2b-asiakkaita energia- tehokkaissa ja ilmastoystävällisissä ratkaisuissa.

Kauppa toimii asiakkaiden vihreiden valintojen mahdollistajana. Vastuullisessa palvelutaloudessa kuluttajan on mahdollista tehdä ilmastovastuullisia valintoja, koska kauppa tukee niitä arkisissa päätöksissä, muokkaa omalla ostodatalaan valikoimia kestäväen suuntaan sekä tarjoaa vastuullisia ratkaisuja, tuotteita ja tietoa tuotteiden vaikutuksista. Kasvavassa määrin tuotteet tarjotaan asiakkaille palveluina. Samalla kauppa myös tehostaa ja kehittää omaa tekemistään uusilla teknologioilla.

Toimialan tietä hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä vauhdittaisi nykyistä maltillisempi palvelu-alojen sähkövero. Myös ympäristönäkökohtien huomiointi julkisissa hankinnoissa olisi vihreitä valintoja tukevaa energia- ja ilmastopolitiikkaa. Mahdollistamalla kotimaiset päästökompensoinnit voitaisiin edistää muun muassa alkutuotantoa vihreässä siirtymässä. Ilmastopolitiikan toimeenpano liikenteessä ja logistiikassa tulee toteuttaa kilpailukyky ja tieverkon palvelutaso turvaten.

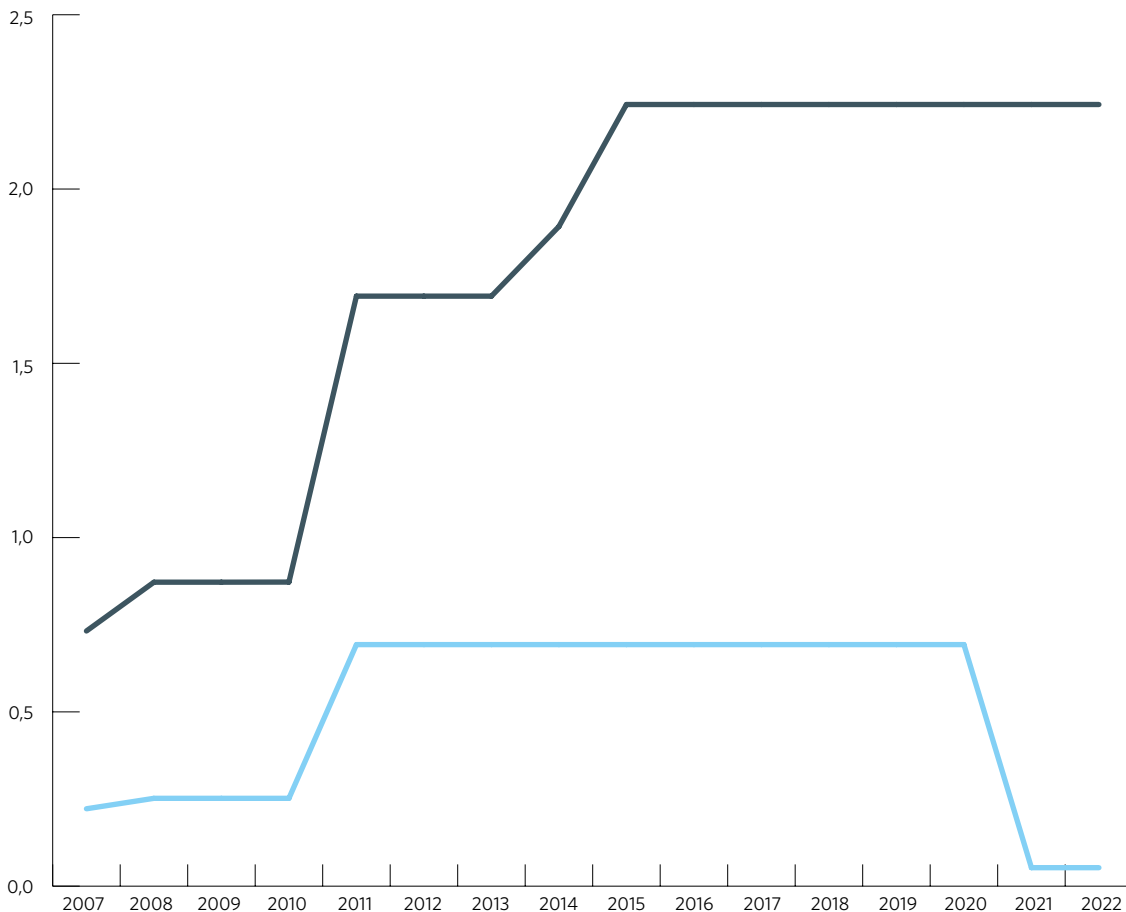
Tarvittavat toimet:

- **Ympäristönäkökohdat keskiöön julkisissa hankinnoissa**
- **Liikenteen ja logistiikan ilmastopäätöksissä turvattava kilpailukyky ja tieverkon palvelutaso - autokannan uudistamista vauhditettava**
- **Kotimainen päästökompensointi mahdolliseksi**
- **Palvelualojen sähköveroluokka erilleen kuluttajien ja julkisen sektorin sähköveroluokasta.**

” Ilmastopolitiikan
toimeenpano
liikenteessä ja logistiikassa
tulee toteuttaa kilpailukyky
ja tieverkon palvelutaso
turvaten. ”

**KAUPPA MAKSAA YLI 40 KERTAA
KALLIIMPAA SÄHKÖVEROA KUIN TEOLLISUUS.**

Sähköveron hinnan kehitys
luokissa 1 ja 2, snt/kwh

Sähkövero on jaettu kahteen luokkaan:

- Sähköveroluokka 1: kotitaloudet, kauppa ja muut palvelut
- Sähköveroluokka 2: teollisuus

Lähde: Energiavirasto, sähkön hintatilastot

Kauppa palvelee jokaista!

Lue lisää: [Kauppa.fi](https://www.kauppa.fi)

Kauppa liitto
Eteläranta 10
PL 340, 00131 Helsinki
Puhelin (09) 172 850
kauppa@kauppa.fi

